

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในกลุ่มชาติพันธุ์ ภูไท โส้ ญ้อ ไทยลาว ที่อาศัย  
ในเขตชนบท จังหวัดสกลนคร  
ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ นางสาวฉวีวรรณ สมบูรณ์พร้อม  
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....  
.....ประธานกรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนิชฐา พานิชะกุล)

.....  
.....กรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชมาล ธนาเศรษฐ์กุล)

.....  
.....กรรมการ  
(อาจารย์ศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวิสุ)

#### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ใน  
กลุ่มชาติพันธุ์ ภูไท โส้ ญ้อ ไทยลาว ที่อาศัยในเขตชนบทจังหวัดสกลนคร และศึกษาความแตก  
ต่างของคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในกลุ่มชาติพันธุ์ ภูไท โส้ ญ้อ ไทยลาว ที่อาศัยในเขตชนบท  
จังหวัดสกลนคร

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป ในกลุ่มชาติพันธุ์ ภูไท โส้ ญ้อ ไทยลาว จำนวนกลุ่ม  
ชาติพันธุ์ละ 100 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random  
Sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ข้อมูล  
ทั่วไปของผู้สูงอายุ แบบสัมภาษณ์คุณภาพชีวิตเชิงอัตวิสัย และจิตวิสัย ด้านความสามารถในการ  
ปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน ด้านสุขภาพ ด้านปัจจัยพื้นฐานทางวัตถุและความมั่นคงทางการเงิน ด้าน  
สัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ๆ ด้านการมีกิจกรรมในสังคม ชุมชนและบ้านเมือง และความพึงพอใจ  
ในองค์ประกอบคุณภาพชีวิตทั้ง 5 ด้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ส่วน  
ค่าถ้อยแถลงและการศึกษาเฉพาะกรณี วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

คุณภาพชีวิตด้านต่าง ๆ และความแตกต่างของคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

ด้านความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน ผู้สูงอายุทั้ง 4 กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน ทั้งทางด้านกายภาพและความสามารถในการดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนได้ตามปกติ กิจกรรมประจำวันที่ทำให้ยากลำบากเป็นส่วนใหญ่ในทั้ง 4 กลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ การเปลี่ยนอิริยาบถ การก้มย่อตัวลงเก็บของ การขึ้นลงบันไดบ้านผู้สูงอายุกลุ่มชาติพันธุ์ ภูไท เป็นกลุ่มที่สามารถปฏิบัติได้ตามปกติคิดเป็นร้อยละต่ำสุดเมื่อเทียบกับกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ

ด้านสุขภาพ ในรอบเดือนที่ผ่านมาอาการเจ็บป่วยที่พบได้บ่อยในผู้สูงอายุทั้ง 4 กลุ่มชาติพันธุ์ คือ อาการในระบบกล้ามเนื้อและกระดูก ส่วนการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังส่วนใหญ่จะเจ็บป่วยด้วยโรคเกี่ยวกับสายตาและการมองเห็น โรคระบบกล้ามเนื้อและกระดูก การปฏิบัติเมื่อเกิดการเจ็บป่วยจนไม่สามารถทำงานได้ตามปกติ ผู้สูงอายุกลุ่มชาติพันธุ์ ภูไท ญ้อ ไทยลาวส่วนใหญ่จะไปรับการรักษาที่สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ ส่วนกลุ่มชาติพันธุ์ลีโซ ส่วนใหญ่จะรับการรักษาโดยหมอแผนโบราณ หมอพื้นบ้าน ผู้สูงอายุทั้ง 4 กลุ่มชาติพันธุ์ ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ด้านสุขภาพจิตพบว่าผู้สูงอายุทั้ง 4 กลุ่มชาติพันธุ์ ส่วนใหญ่มีสุขภาพจิตอยู่ในระดับปกติ โดยพบว่าผู้สูงอายุกลุ่มชาติพันธุ์ไทยลาวมีภาวะซึมเศร้าคิดเป็น ร้อยละสูงสุด

ด้านปัจจัยพื้นฐานทางวัตถุและความมั่นคงทางการเงินพบว่าผู้สูงอายุทั้ง 4 กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ ไม่มีเงินเหลือเก็บ ไม่ได้กู้ยืมหรือมีภาวะหนี้สิน ผู้สูงอายุกลุ่มชาติพันธุ์ภูไท มีสิ่งอำนวยความสะดวกมากกว่ากลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ ส่วนด้านสภาพแวดล้อมด้านที่อยู่อาศัยนั้นพบว่า กลุ่มชาติพันธุ์ลีโซมีสภาพที่อยู่อาศัยทรุดโทรมต้องแก้ไข บ้านเรือนไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ค่อนข้างสกปรกคิดเป็นร้อยละสูงสุด

สำหรับด้านการมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ๆ และการมี กิจกรรมในสังคมชุมชนและบ้านเมือง ผู้สูงอายุทั้ง 4 กลุ่มชาติพันธุ์ ส่วนใหญ่มีสัมพันธภาพที่ดีต่อครอบครัวและชุมชน และมีการเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม มีการได้รับข่าวสารสม่ำเสมอ กิจกรรมด้านการพักผ่อนหย่อนใจที่ผู้สูงอายุทั้ง 4 กลุ่มชาติพันธุ์ ส่วนใหญ่ปฏิบัติคือการพบปะสังสรรค์กับเพื่อนผู้สูงอายุด้วยกัน และเป็นกิจกรรมที่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ชอบมากที่สุด ผู้สูงอายุกลุ่มชาติพันธุ์ญ้อ มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละสูงสุด กลุ่มชาติพันธุ์ภูไท มีกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคม ชุมชน คิดเป็นร้อยละสูงสุด

ความพึงพอใจในองค์ประกอบคุณภาพชีวิตพบว่าผู้สูงอายุทั้ง 4 กลุ่มชาติพันธุ์ ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในองค์ประกอบคุณภาพชีวิต โดยพบว่าผู้สูงอายุกลุ่มชาติพันธุ์ภูไท มีความพึงพอใจคิดเป็นร้อยละสูงสุด และผู้สูงอายุกลุ่มชาติพันธุ์ไทยลาวคิดเป็นร้อยละต่ำสุด

จากผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดบริการเพื่อพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิต ได้แก่ การส่งเสริมการออกกำลังกายเพื่อแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพ และส่งเสริมความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน การจัดกลุ่มให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้สูงอายุ

การจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ สำหรับในด้านการวิจัย ได้มีข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ การศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับวิถีชีวิต ลักษณะของชุมชน วัฒนธรรมประเพณี การสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในกลุ่มชาติพันธุ์ ภูไท ไส้ ญ้อ ไทยลาว ศึกษาลักษณะโรคที่พบในผู้สูงอายุ ความสัมพันธ์ของโรคที่พบกับพฤติกรรมอนามัยและการแสวงหาการรักษาของผู้สูงอายุในกลุ่มชาติพันธุ์ภูไท ไส้ ญ้อ ไทยลาว

THESIS TITLE : QUALITY OF LIFE OF ELDERLY PUTAI, SAO, NYO AND THAI-  
LAO ETHNIC GROUPS AT RURAL AREA IN SAKON NAKHON  
PROVINCE.

AUTHOR : MISS CHAWEEWAN SOMBOONPROM

THESIS ADVISORY COMMITTEE :

*Panittha Panichacheewakul*.....Chairman  
(Assistant Professor Dr.Panittha Panichacheewakul)

*Sukumal Thanasate - angkool*.....Member  
(Assistant Professor Sukumal Thanasate-angkool)

*S. Wongthanavasu*.....Member  
(Lecturer Supawatanakorn Wongthanavasu)

#### ABSTRACT

This study was survey research. The purposes of this research were to study the quality of life and the difference of the quality of life of elderly Putai, Sao, Nyo and Thai-Lao ethnic groups at the rural area in Sakon Nakhon Province.

The samples were 100 elderly over 60 years in each group. Who were selected by the multistage random sampling method. The subjects were interviewed. The instruments used for gathering data were 1) the general characteristics of the elderly 2) the objective and subjective dimensions of quality of life in activities of daily living, health, material well-being and financial security, relations with other people, social, community and civic activities. The statistical procedures employed were frequency distribution and percentage. The open-ended questionnaire and case study were analyzed by content analysis. The findings were as follows :

The quality of life and the difference of the quality of life in various ways

Almost all elderly persons in 4 ethnic groups were able to normally do the activities of daily living. On the other hand they could hardly transfer, bend and climb stairs. Putais were the most normally do.

The suffered form chronic disease—that is muscle and bone system, and eye-ear system. Putais, Nyos and Thai-Laos were go to the public health or hospital when they were severe. While Saos were treat themselves with traditional medicine system. Almost the subjects can pay for their treatment. The average of their mental health was normally.

Material well-being and financial security, almost the subjects did not work, so they could not save money and be in debt. Putais had more convenience than the others. Saos' houses were the worst conditions of all.

Relations with other people and social, community and civic activities of the subjects had good relations with their families and communities. And participated in community activities. They developed for getting information well. In terms of recreation, they talked to their families and other elderly people in their groups. Nyos had the most good relations with others. Putais had the most participated in community.

Putais were the most satisfied with their quality of life while Thai-Laos were the least satisfied of this.

The finding from this research suggests that health officials serve the elderly persons for development of the quality of life by exercising to solve health problems, doing activities of daily living, counselling groups, and aging society

As the further research, the researcher suggests the following aspects : Study of life style, community status, culture, social support and the other factors and quality of life of elderly Putai, Sao, Nyo and Thai-Lao ethnic groups, study correlation between the characteristics of disease and health behaviors and health seeking of the elderly Putai, Sao, Nyo and Thai-Lao ethnic groups.